

XIV. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI POWIATOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY ZA 2016 ROK.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie został podjęty w dniu 24.11.2011r. Uchwałą Nr XII/97/2011 Rady Powiatu w Świdnicy. Obejmuje on okres od 2011r. do 2016r. W ramach programu w 2016r. realizowano następujące zadania:

Zadanie I: Podejmowanie działań edukacyjnych wobec rodzin (dorosłych, młodzieży, dzieci) na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

a) Opracowanie i dystrybucja materiałów informacyjnych dla rodzin zagrożonych przemocą i rodzin jej doświadczających;

W trakcie odbywających się spotkań w ramach różnorodnych działań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie rozpowszechniano posiadane ulotki informujące o działaniach Punktu Interwencji Kryzysowej, istniejącej stronie Media Zaufania, a także ulotki na temat oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

W ramach zajęć warsztatowych, o których mowa w pkt b) rodzice wspólnie utworzyli film adresowany do rodziców, który emitowany był przez grudzień 2016 r. w lokalnej telewizji. Działalność będzie także realizowana przez 2017 r.

Wskaźnik: ilość rozpowszechnionych materiałów: 300 ulotek PIK, 200 ulotek pn. Media Zaufania, 200 ulotek adresowanych do sprawców przemocy domowej, 1 film.

Źródło finansowania: budżet PCPR, MRPiPS.

b) Organizacja treningów kompetencji wychowawczych we współpracy z innymi instytucjami (m. in. szkołami);

W roku 2016 zorganizowano:

- zajęcia edukacyjno-warsztatowe dla rodziców w ramach projektu „Profilaktyka przemocy to niezbędna taktyka pomocy.” Rodzice mieli okazję przedyskutować nurtujące ich pytania, problemy. Przeprowadzono ankietę ewaluacyjną na koniec zajęć. Wszyscy uczestnicy pozytywnie wypowiedzieli się na temat zajęć, dostrzegali u siebie wzrost kompetencji wychowawczych. Równocześnie rodzice zauważyli pozytywne zmiany także u swoich dzieci.

Wskaźnik: ilość przeprowadzonych treningów: jeden trening, 30h, ilość uczestników: 8.

Źródło finansowania: budżet PCPR, MRPiPS.

- Spotkania edukacyjne dla rodziców szkółach podstawowych i gimnazjalnych na terenie powiatu. Odbyło się 10 spotkań, których tematem przewodnim były metody wychowawcze stosowane przez rodziców względem swoich dzieci. W spotkaniach wzięło udział ok. 180 rodziców.

Wskaźnik: ilość przeprowadzonych spotkań: 10, liczba szkół objętych wsparciem 10, liczba godzin 10h, ilość uczestników: 180.

Źródło finansowania: budżet PCPR, MRPiPS.

- Trening umiejętności wychowawczych dla rodziców dzieci do lat 6 realizowany w okresie od września 2016 r. do lutego 2017 r. w ramach projektu „Bezpieczna więź

fundamentem szczęścia III” współfinansowanego ze środków The Velux Foundations w ramach programu grantowego Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę.
Wskaźnik: liczba godzin -15, liczba osób- 7.

c) Inicjowanie i realizowanie programów profilaktycznych adresowanych do rodzin zagrożonych przemocą;

- We współpracy ze Stowarzyszeniem ADESSE rozpoczęto realizację projektu „**Bezpieczna więź fundamentem szczęścia III**” współfinansowanego ze środków The Velux Foundations w ramach programu grantowego Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę. Głównym założeniem było zwiększenie efektywności działań profilaktycznych skierowanych do rodzin z małymi dziećmi, poprzez wspieranie ich w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz wzmocnienie i zwiększenie efektywności interdyscyplinarnych działań na rzecz tych rodzin.

Jednym z działań była **pomoc psychologiczna dla rodziców małych dzieci (do 6. roku życia)** – w tym konsultacje z psychologiem i terapeutą rodzinnym. Odkonstultacje, w których uczestniczyło ... osób.

Aby dotrzeć do adresatów działań, zatrudniony psycholog i terapeuta rodzinny udzielali wsparcia w żłobkach, przedszkolach, szkołach na terenie powiatu świdnickiego. Rodzice zgłaszali się na konsultacje zaniepokojeni zachowaniem dzieci. Każdorazowo rodzicom wyjaśniano jak przebiega rozwój małego dziecka, które zachowania są typowe dla tego okresu i z czego one wynikają. Uczestnicy otrzymali konkretne wskazówki, jak postępować dzieckiem, jak zachowania rodziców i ich nastawienie wpływa na zachowanie dziecka.

Kolejnym działaniem zainicjowanym w ramach profilaktyki było funkcjonowanie tzw. **Klubiku Mamy i Taty**. Klubik Mamy i Taty to miejsce, w którym mogą spotykać się rodzice, by wraz z osobą prowadzącą poszukiwać odpowiedzi na nurtujące ich pytania dotyczące wybranego zagadnienia. Na spotkania zapraszani byli rodzice dzieci do lat 6. Odkonstultacje, w których uczestniczyło 10 osób.

Tematy zrealizowanych spotkań:

2. Jak rozpoznawać potrzeby dziecka?
3. Jak radzić sobie z lękami dziecka?

Łączne koszty projektu: 19.380,-zł, w tym z powiatu świdnickiego 1.430,-zł, wkład własny Stowarzyszenia Adesse 750,- zł.

- **Projekt pn. „Profilaktyka przemocy to niezbędna taktyka pomocy”** to kolejne działanie realizowane w 2016r. Celem głównym projektu było zwiększenie skuteczności działań mających na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie na terenie powiatu świdnickiego w okresie od 1.07.2016r. do 31.12.2016r..

W ramach projektu przeprowadzono:

1. Przeprowadzenie diagnozy tzw. „grupy ryzyka” (środowisk zagrożonych przemocą w rodzinie) na terenie powiatu świdnickiego. (1 raport)
2. Prowadzenie lokalnej kampanii społecznej pn. „Profilaktyka przemocy to skuteczna taktyka pomocy” (2 bannery, 50 plakatów, 100 ulotek, 1 film)
3. Lokalny bieg przeciw przemocy (250 osób)
4. Spotkania edukacyjne dla pielęgniarek (18 osób)
5. Spotkania edukacyjne dla rodziców. (10h, 180 osób)
6. Trening umiejętności wychowawczych (30h, 8 uczestników),
7. Lokalna konferencja podsumowująca działania projektu (3 wykłady, 133 osób)

Koszty projektu: 31.410,16. Źródło finansowania: budżet PCPR, MRPiPS (16.500,- zł dotacji w ramach Programu Osłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” edycja 2016).

Wskaźnik: ilość zrealizowanych programów: dwa programy.

Zadanie II - Wzbogacanie wiedzy, pogłębianie współpracy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie adresowane do różnych grup zawodowych, ze szczególnym uwzględnieniem pracowników żłobków, przedszkoli, szkół, służby zdrowia, pomocy społecznej:

a) Inicjowanie spotkań interdyscyplinarnych/superwizyjnych w celu doskonalenia przepływu informacji;

Superwizja;

W okresie od marca do grudnia 2016 r. działania specjalistów PIK zostały wsparte poprzez spotkania superwizyjne. Odbyło się 8 spotkań po 5 godzin każde. Koszt został pokryty ze środków jednostki (8 000,- zł.). Superwizją objęto 6 osób.

Źródło - budżet PCPR.

Dodatkowa superwizja 1 godzinna była realizowana także w ramach projektu „**Bezpieczna więź fundamentem szczęścia III**”.

Spotkania poświęcone były analizie funkcjonowania rodzin, miało na celu uwrażliwienie uczestników na procesy zachodzące w systemie rodzinnym. Dzięki ich znajomości można lepiej rozumieć potrzeby poszczególnych członków, wspierać rodzinę w dążeniu do konstruktywnych rozwiązań sytuacji kryzysowych.

Wskaźnik: ilość spotkań: 9, liczba godzin: 41, ilość uczestników spotkań: 6 osób.

b) Organizacja szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

W ramach projektu „Bezpieczna więź fundamentem szczęścia III” zrealizowano szkolenie pn. „**Zaburzenie więzi a profilaktyka krzywdzenia małych dzieci**”.

Termin realizacji: 17 i 18 grudnia 2016r.

Do udziału w szkoleniu zaproszono m. in. nauczycieli, pedagogów, psychologów, pracowników żłobków i przedszkoli. Szkolenie miało ono charakter warsztatowy, poruszano takie tematy jak: przywiązanie i jego rodzaje, więź jako podstawowy czynnik chroniący rozwój dziecka, problemy dzieci z poza bezpiecznymi stylami przywiązania, radzenie sobie z trudnymi zachowaniami dzieci z zaburzeniem więzi, kierunki pomocy w sytuacji zaburzenia więzi. Na koniec uczestnicy wyrazili duże zadowolenie z możliwości uzupełnienia wiedzy, wymiany doświadczeń z innymi, nawiązania współpracy. Ankiety ewaluacyjne wskazały na wzrost kompetencji profesjonalistów pracujących z rodzinami z małymi dziećmi - u wszystkich uczestników nastąpiło wzbogacenie wiedzy i umiejętności.

Źródło: Projekt „Bezpieczna więź fundamentem szczęścia III” współfinansowany ze środków The Velux Foundations w ramach programu grantowego Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę.

Wskaźnik: ilość spotkań: 1, ilość uczestników spotkań: 11 osób.

Źródło finansowania: budżet PCPR oraz środki The Velux Foundations w ramach programu grantowego Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę.

Ponadto w 2016 r. jednostka zorganizowała w dniu 24 listopada 2016 r., konferencję, która skierowana była do pracowników pomocy społecznej oraz wszystkich służb pomocowych udzielających wsparcia dziecku i rodzinie. Celem konferencji było zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie, uwrażliwienie społeczności lokalnej na sytuacje przemocy wokół siebie, aktywizacja i integracja lokalnych środowisk w zakresie działań na rzecz ochrony rodziny, oraz propagowanie metod pracy z rodziną.

W spotkaniu wzięły udział 133 osoby. Podczas konferencji przedstawiono charakterystykę zjawiska przemocy na terenie powiatu świdnickiego oraz omówiono systemowe rozumienie rodziny. Ważnym elementem konferencji były warsztaty z genogramu, tj. graficznego przedstawienie przekazów transgeneracyjnych występujących w rodzinie - czyli spraw, które „powielają się” z pokolenia na pokolenie. W warsztatach wzięło udział 11 osób.

Konferencja była ostatnim elementem projektu „Profilaktyka przemocy to niezbędna taktyka pomocy” współfinansowanego przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej.

Wskaźnik: liczba konferencji: 1, ilość uczestników konferencji: 133 osób, liczba wykładów podczas konferencji- 3

Źródło finansowania: budżet PCPR, MRPiPS (16.500,- zł dotacji w ramach Programu Ośłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” edycja 2016).

Zadanie III: Udzielanie wsparcia i pomocy ofiarom przemocy:

a) Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa, w tym: psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, psychiatrycznego, prowadzonego w zależności od potrzeb grupowo lub indywidualnie;

W roku 2016 kadrę Ośrodka stanowiło:

- dwóch specjalistów pracy z rodziną zatrudnieniowych w ramach umowy o pracę (1,25 etatu);
- dwóch prawników świadczących usługi w ramach umowy zlecenia w wymiarze 7 godzin tygodniowo;
- jeden pedagog pracujący w ramach umowy zlecenie w wymiarze 8 godzin tygodniowo;
- trzech psychologów pracujących w wymiarze 12 godzin tygodniowo.

W 2016 roku w PIK udzielono 1876 konsultacji mieszkańcom powiatu świdnickiego. Porady te rozkładały się następująco:

- a) wsparcie psychologiczno-terapeutyczne – **640** konsultacji,
- b) poradnictwo pedagogiczne – **403** konsultacji,
- c) poradnictwo prawne – **201** konsultacji,
- d) wsparcie interwencyjno – terapeutyczne – **632** konsultacji.

Z pomocy PIK w 2016r. skorzystało **962 osób**. Z prowadzonej w PIK statystyki wynika, że mieszkańcy Świdnicy, stanowili około 43% wszystkich klientów PIK. Klienci, którzy zgłaszali się do PIK z prośbą o pomoc, zazwyczaj jasno precyzowali swoje oczekiwania.

Wskaźnik: liczba klientów: ogółem udzielono wsparcia 962, w tym 60 ofiarom przemocy domowej.

Źródło – budżet PCPR.

b) Zapewnienie funkcjonowania miejsc noclegowych;

W 2016r. przy Punkcie Interwencji Kryzysowej nadal funkcjonowało mieszkanie interwencyjne przy ul. Żeromskiego 16 w Świdnicy.

Mieszkanie przeznaczone jest dla osób samotnych i osób z dziećmi, rodzin pochodzących z terenu powiatu świdnickiego, którzy znaleźli się w sytuacji kryzysowej, są zagrożeni przemocą domową lub są ofiarami przemocy domowej.

Do mieszkania nie mogą zostać przyjęte osoby, które ze względu na stan zdrowia wymagają stałej opieki lekarskiej bądź zagrażają zdrowiu i życiu własnemu lub innych osób.

Warunkiem pobytu w mieszkaniu jest zobowiązanie się do przestrzegania regulaminu. W mieszkaniu interwencyjnym można przebywać do trzech miesięcy i jest to pobyt bezpłatny. Celem pobytu w mieszkaniu jest przezwyciężenie sytuacji kryzysowej w jakiej znalazły się dane osoby.

W 2016 roku z pobytu skorzystało 4 osób dorosłych i 5 dzieci. Wszystkie osoby znajdowały się w trudnej sytuacji życiowej. Jedna osoba z nich to była ofiarą przemocy domowej, pozostałe nie miały bezpiecznego schronienia. Skorzystały one z pomocy psychologicznej, prawnej, z każdą z osób przebywającą powyżej 14 dni utworzono plan pomocy, którego celem było osiągnięcie samodzielności. Przy współpracy z innymi instytucjami m. in. policją, ośrodkami pomocy społecznej, każda z osób po opuszczeniu mieszkania, uzyskała bezpieczne schronienie.

Wskaźnik: ilość dostępnych miejsc noclegowych: 7-9, ilość osób, które skorzystały z miejsc noclegowych: 9.

Źródło – budżet PCPR.

c) Zainicjowanie utworzenia Niebieskiego Pokoju Przesłuchań;

Funkcję takiego pokoju na terenie powiatu spełnia pomieszczenie w Sądzie Rejonowym.

d) Inicjowanie innowacyjnych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

Projekt „Bezpieczna więź fundamentem szczęścia III” i „Profilaktyka przemocy to niezbędna taktyka pomocy” - projekty opisane wyżej.

Wskaźnik: ilość programów: 2

e) Wypracowanie procedur wykrywania dzieci zagrożonych przemocą i postępowania w takich sytuacjach;

W ramach projektu „Razem przeciw krzywdzeniu małych dzieci” w 2012 r. wypracowano procedurę postępowania w sytuacji ryzyka krzywdzenia małych dzieci. Jej treść umieszczona jest na stronie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie: www.pcpr.swidnica.pl

Zadanie IV - Podjęmowanie działań wobec sprawców przemocy domowej:

a) Uruchomienie punktu konsultacyjnego dla sprawców przemocy;

Dzięki środkom finansowym z Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego w 2016r. kontynuowano realizację programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Punkt konsultacyjny mieścił się przy ul. Wałbrzyskiej 15.

Wskaźnik: 32 h konsultacji indywidualnych, 8 mężczyzn.

b) Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych;

W części warsztatowej uczestniczyło 8 osób, program ukończyło 2 mężczyzn. **Program** zrealizowano w formie zajęć grupowych – w wymiarze 60h. Uczestnikom przekazano informacje teoretyczne na temat zachowań przemocowych i sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych. Część korekcyjna ukierunkowana była na zdobycie umiejętności zaprzestania przemocy, trening umiejętności społecznych oraz naukę konstruktywnego rozwiązywania sporów i korzystania ze wsparcia społecznego.

W trakcie trwania programu prowadzono także monitoring polegający na kontakcie z ofiarami przemocy (jest on realizowany także po zakończeniu oddziaływań). Podczas spotkań kobiety zaznaczały, że wzrosło ich poczucie bezpieczeństwa, nie miały miejsca sytuacje, w których sprawca stosowałby przemoc fizyczną. Mężczyźni zaczęli bardziej angażować się w życie rodzinne.

Wskaźnik: ilość zrealizowanych programów: jeden, liczba uczestników: 8, liczba osób, które ukończyły program- 2.

Źródło finansowania obu działań: Dolnośląski Urząd Wojewódzki- dotacja w wysokości 10.680,- zł

c) Prowadzenie terapii sprawstwa przemocy domowej;

Krajowy Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014–2020 zakłada realizację programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Jednakże obecnie brakuje szczegółowych wytycznych w tym zakresie.

Podsumowanie.

W roku 2016 w ramach Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2011-2016, działaniami objęto około **1300 osób**. Odbyły się także trzy spotkania zespołu koordynującego realizację w/w programu. Na bieżąco analizowano podejmowane działania, rozpatrywano potrzeby i planowano kolejne przedsięwzięcia. W 2016 r. na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie przeznaczono kwotę **247.023,20 zł**, w tym kwota **46.560,- zł** stanowi środki zewnętrzne pozyskane przez PCPR oraz Stowarzyszenie ADESSE.